

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2017/18:4013

av **Karin Rågsjö m.fl. (V)**

med anledning av prop. 2017/18:156 Ny lag om tobak och liknande produkter

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör lagstiftas om dold försäljning av tobak och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I maj 2003 antog Världshälsoförsamlingen, Världshälsoorganisationens beslutande organ, en ramkonvention som ska begränsa tobakskonsumtionen och den ökande ohälsa som tobaken orsakar. Varje år dör nästan 5 miljoner människor av tobaksrelaterad ohälsa globalt. År 2020 beräknas den siffran ha stigit till 10 miljoner, varav 7 miljoner i utvecklingsländer. Enligt Folkhälsomyndigheten är andelen av hela befolkningen som röker tobak dagligen 8,8 procent 2016. Det är uppenbart att skärpningen av tobakslagen 2005, då rökning förbjöds i alla serveringslokaler, har bidragit till en välkommen minskning. En internationell ramkonvention är ett effektivt verktyg för att hantera det breda spektrum av frågor som har bäring på tobaksområdet. Konventionen slår fast internationella regler för frågor som är gränsöverskridande. Konventionen ger stöd för enskilda länder att utveckla sin nationella lagstiftning och politik för att förebygga rökning. Den är även en regelsamling för de områden som påverkar tobakskonsumtionen. Länderna kan dock ha strängare nationella regler än vad konventionen anger.

Vänsterpartiet vill intensifiera arbetet för en bättre folkhälsa och minska tobakens skadeverkningar. Därför välkomnar Vänsterpartiet regeringens proposition Ny lag om tobak och liknande produkter. Däremot hade Vänsterpartiet gärna sett att man valt att gå lite längre och också föreslagit det som Tobaksdirektivsutredningen föreslår, nämligen ett exponeringsförbud för tobaksvaror. Vänsterpartiet instämmer och förordar s.k. dold försäljning av tobaksprodukter. Förslaget innebär att produkterna inte får exponeras på försäljningsstället, vilket skulle medföra att kunden aktivt måste efterfråga tobaksprodukter från personalen. Antalet länder som förbjudit synlig tobak på säljställen

växer. Till pionjärerna Island och Thailand har flera länder sällat sig, däribland Storbritannien, Norge och Finland. En analys av internationella erfarenheter och befintliga vetenskapliga studier av problemet med exponering av tobak på säljställen (New Zealand Medical Journal, 20 juni 2008) visar att väl synliga tobaksvaror i butiker frestar barn att börja experimentera med tobak för att sedan riskera att fastna i ett tobaksbruk. I samma undersökning har man genomfört kvalitativa studier bland rökare och före detta rökare i Nya Zeeland som tyder på att de synliga tobaksvarorna är ett problem även för vuxna. För personer som försöker sluta röka kan cigarettpaketerna utgöra en oemotståndlig lockelse. Exponeringen leder lätt till impulsköp för många kunder. Vi vet att några större affärskedjor i Sverige är positivt inställda till en lagstiftning om dold försäljning och vi anser att det är något som bör bidra till att minska nyrekryteringen av tobaksbrukare.

Det bör lagstiftas om dold försäljning av tobak. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Karin Rågsjö (V)

Nooshi Dadgostar (V)

Maj Karlsson (V)

Mia Sydow Mölleby (V)

Hamza Demir (V)

Linda Snecker (V)

Vasiliki Tsouplaki (V)